

InciteShips första mätsäsong är genomförd och flera tusen fartygspassager har registrerats. Nu förbereder vi systemen för sommaren 2026, samtidigt som utvecklingen av incitamentsmodellen går vidare.

Mätsystemen under 2025

Sommaren 2025 genomfördes InciteShips första mätperiod med fullskalig drift. Flera tusen fartygspassager registrerades. Castor, vid inloppet till Göteborg, gav många mätningar men påverkades av tät trafik, medan ostkustsystemet Pollux hade färre passager men en högre andel entydiga inspelningar. Sammantaget har första mätperioden gett ett omfattande datamaterial och viktiga erfarenheter inför 2026.

Prioriteringar

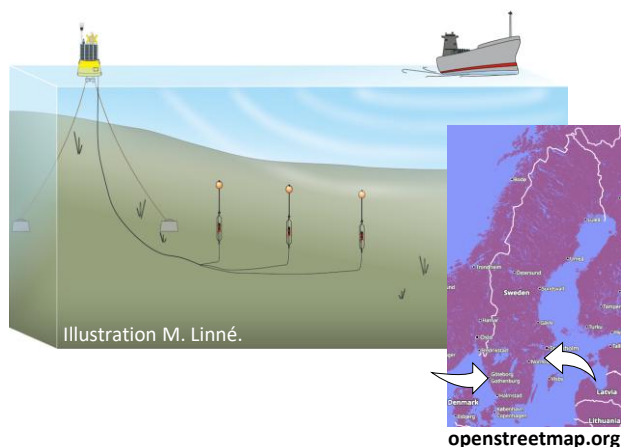
Utvecklingen av mätsystemen har varit mer omfattande än vi initialt bedömde, vilket innebär att resurserna inte räcker till alla planerade aktiviteter. Under 2026 prioriterar vi därför kärnaktiviteterna: stabil drift, utveckling av incitamentsmodellen och slutredovisningen. Vissa aktiviteter får därmed stå tillbaka. Vi bedömer att denna prioritering säkerställer att projektets huvudsakliga mål uppnås och samtidigt lägger en stabil grund för fortsatt arbete.

InciteShips slutseminarium 15 oktober 2026

Vi presenterar InciteShips analyser, resultat och slutsatser vid ett digitalt slutseminarium.

Reservera datumet redan nu. Mer information och en kalenderinbjudan skickas ut i september.

InciteShip (2024–2026) utvecklar två bojbaseade mätsystem för att mäta undervattensbuller från enskilda fartyg i trafik. Parallellt undersöker vi hur mätresultaten kan användas i ett incitaments-system för en mer hållbar sjöfart.

Mätsystemen under 2026

Under 2026 genomförs långtidstest av InciteShips uppdaterade mjukvara och elektronik för att säkerställa stabil drift och funktionalitet över tid. Fjolårets mätplatser återanvänds: Västkustsystemet Castor placeras norr om Galterö och ostkustsystemet Pollux placeras nordväst om Landsort vid Asköbråten. Systemen planeras vara i drift maj till september.

InciteShips förslag till incitamentsmodell

Arbetet med incitamentsmodellen har fokuserat på hur ekologisk risk kan kombineras med en rättvis jämförelse inom fartygsklasser. Analysen visar att när poäng normeras inom klassen, för att undvika att vissa fartygstyper missgynnas, baseras resultatet i praktiken på hur mycket ett fartyg avviker från klassens medelvärde. Effektrösklar för miljöpåverkan påverkar då inte själva poängen. Inom projektets ram fokuserar vi nu på en modell som belönar relativ förbättring inom fartygsklass och är statistiskt transparent och genomförbar med tillgängliga data.

Seminariedag om sjöfartens undervattensbuller

Den 16–17 mars arrangerar Transportstyrelsen seminarier om undervattensbuller. Den 17 mars fokuserar på kommersiell sjöfart och tar upp åtgärder, havsmiljödirektivets implementering samt tekniska och ekonomiska möjligheter.

Det går att delta både på plats i Stockholm och digitalt via Teams. **Sista anmälningssdag är 2 mars 2026.**

Inför seminariet publiceras kunskapsmaterial som deltagare uppmuntras att ta del av.

<https://www.transportstyrelsen.se/sv/sjofart/aktuell-information/seminarier-om-undervattensbuller/>

PUB TVÅ tar nästa steg mot verifierade åtgärder

InciteShips mätsystem kommer att leva vidare i det nya projektet PUB TVÅ – *Prediktion av UndervattensBuller med utvecklade Tjänster för Verkningsfulla Åtgärder*. Projektet utvärderar tekniska och operativa bulleråtgärder genom att kombinera numerisk modellering, modellförsök och fullskaliga mätningar med våra mätbojar. PUB TVÅ leds av Chalmers (2025–2028) och finansieras av Trafikverkets branschprogram Hållbar sjöfart via Lighthouse, i samarbete med IVL, RISE, KTH och näringslivet.

<https://foiportalen.trafikverket.se/seprojekt/711>

Samarbete under mätperioderna 2026–2027

Våra mätstationer är i drift sommaren 2026 inom InciteShip och fortsätter 2027 inom PUB TVÅ. Vi söker dialog med aktörer vars fartyg passerar stationerna och som planerar förändringar eller har tidigare mätdata som kan bidra till jämförande analyser..

1. Före/efter-mätningar av åtgärder

Planerar ni åtgärder som kan påverka undervattensbullret, exempelvis propellerbyte eller skrovunderhåll? Vi är intresserade av att följa upp före/efter-mätningar.

2. Jämförelse med andra mätningar

Har ert fartyg mätts tidigare? Vi jämför gärna dessa resultat med våra för att vidareutveckla och kvalitetssäkra autonoma mätsystem.

InciteShip på IMO:s globala radar

I november 2025 arrangerade FN:s sjöfartsorganisation IMO en workshop om sambandet mellan fartygs energieffektivitet och undervattensbuller som en del av den pågående erfarenhetsuppbyggnadsfasen. Fokus låg på tekniska framsteg, incitamentsmodeller och integrerade angreppssätt där energieffektivitet och buller hanteras tillsammans. Material från workshopen och programmet finns på IMO:s webbplats: <https://www.imo.org/2025-workshop-on-the-relationship-between-ship-energy-efficiency-and-underwater-radiated-noise.aspx>

Kostnadseffektiva mätningar av fartygs undervattensbuller efterfrågades under workshopen och en global sammanställning över mätstationer som kan erbjuda detta initierades. InciteShips mätstationer har nu inkluderats i arbetet med denna översikt och för projektet innebär det att vi nu är en del av ett växande internationellt sammanhang där teknik-, policy- och branschutveckling möts.

Från PIAQUO till SEAMPHONI

I InciteShips föregående nätverksbrev lyfte vi en föregångare till våra mätsystem, den bojbaserade mätstationen SmartURN, som utvecklades i projektet PIAQUO. Tekniken får nu nytt liv i det EU-finansierade projektet SEAMPHONI, där mätningar av undervattensbuller kommer att genomföras i Nordsjön och Medelhavet under 2026–2027.

<https://seamphoni.eu/np4/home>

